

	ONLINE JOURNAL OF MUSIC SCIENCE ISSN: 2536-4421
---	--

Atf/Citation

Karaca, B., & Mustul, Ö.(2023). MEB'e bağlı özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin belirlenmesi. *Online Journal Of Music Sciences*, 9 (1), 9-22.

<https://doi.org/10.31811/ojomus.1409710>

Cilt/Volume: 9 Sayı/Issue: 1 Haziran/June 2024	Geliş Tarihi/Received: 25.12.2023 Kabul Tarihi/Accepted: 28.06.2024 Yayım Tarihi/Published: 30.06.2024	Araştırma Makalesi/ Research Article  10.31811/ojomus.1409710
---	--	---

Beyza KARACA

Öğrenci, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri
Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi
Bilim Dalı, bezzattokatli@gmail.com



Önder MUSTUL

Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel
Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı,
ondermustul@hotmail.com



MEB'E BAĞLI ÖZENGEN MÜZİK EĞİTİMİ KURUMLARINDA ÇALGI EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN GÜDÜLENME DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ

ÖZ

Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin cinsiyet, yaş ve eğitimi alınan çalgı türü değişkenlerine göre belirlenmesini amaçlayan bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini Konya'nın Meram ve Selçuklu ilçelerinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı 3 özengen müzik eğitimi kurumunda çalgı eğitimi alan 189 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler Gençel Ataman ve Güler (2020) tarafından geliştirilen "Özengen Çalgı Eğitimine Yönelik Güdülenme Ölçeği" yolu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde ise yüzde, frekans, aritmetik ortalama, Mann Whitney-U, Kruskal Wallis-H kullanılmıştır. Veri analizi sonuçlarına göre öğrencilerin genel güdülenmelerinin iyi düzeyde olduğu, cinsiyete ve yaşa göre güdülenme düzeyinin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği ancak eğitimi alınan çalgı türüne göre çeşitli gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özengen Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Güdülenme.

ESTABLISHING THE MOTIVATION LEVELS OF STUDENTS TAKING INSTRUMENTAL CLASSES IN AMATEUR MUSIC EDUCATION INSTITUTIONS AFFILIATED WITH MINISTRY OF EDUCATION

ABSTRACT

This research aims to establish the motivation levels of students taking instrument classes in amateur music education institutions that are affiliated with the Ministry of Education (MEB) according to the variants of gender, age, and the instrument type that is being taught. This is a descriptive work in the scanning model. 189 students taking instrument classes in 3 amateur music education establishments affiliated with the Ministry of Education in the Meram and Selçuklu districts of Konya make up the sample group of the research. The data are collected by the "Motivation Scale Towards Amateur Instrument Education" method, developed by Gençel Ataman and Güler (2020). In the analysis of the data, percentage, frequency, arithmetic mean, Mann Whitney -U, and Kruskal Wallis-H are used. According to the data analysis results, it has been concluded that the general motivation of the students is a good grade. Statistically, the motivation levels do not show a significant difference according to gender and age but show a significant difference by the instrument type being taught.

Keywords: Amateur Music Education, Instrument Education, Motivation.

1.GİRİŞ

Ülkemizde müzik ve müzik eğitime yönelik gün geçtikçe artan bir ilgi vardır. Bu ilgi nedeniyle müzik eğitiminin yaygınlaştığı, müzik eğitimi kurumlarının sayıca arttığı görülmektedir. Uçan (1993); eğitimin, bireyleri ve toplumları hazırlama, biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, yenileştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede oldukça önemli ve etkili olduğunu ifade etmiştir.

Müzik eğitimi ise bireyleri müzik alanında geliştirmeyi ve yetkinleştirmeyi amaçlayan bir bilim dalıdır. Müzik eğitimi; genel müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi ve özengen müzik eğitimi olmak üzere üç türe ayrılır. Genel müzik eğitimi, her birey için zorunludur ve temel müzik bilgilerini kazandırmayı amaçlar. Mesleki müzik eğitimi, müziği meslek olarak edinmek isteyen bireylere yönelik profesyonel müzik eğitimi veren daldır. Özengen müzik eğitimi ise müziği hobi olarak sürdürmek isteyen her yaşta birey için verilebilen müzik eğitimi türüdür. Özengen müzik eğitimi, genel müzik eğitimini destekler ve mesleki müzik eğitime hazırlar. Bu yönü ile iki müzik eğitimi türü arasında bir köprü işlevi görmektedir (Uçan, 1997). Günümüzde ev ortamında yapılan özel derslerin yanı sıra, özengen müzik eğitimi kurumu adı altında müzik aleti veya aksesuarlarının satışını yapan ticarethanelerde de çalgı eğitimi derslerinin yürütüldüğü bilinmektedir. Herhangi bir eğitim programının veya denetimin söz konusu olmadığı bu ortamlarda verilen eğitimin niteliğinin şüpheli olduğu düşünülebilir. Özellikle son yıllarda MEB çatısı altında faaliyetlerini sürdüren özengen müzik eğitimi kurumlarının sayıca arttığı görülmektedir. Dolayısıyla MEB'e bağlı kurumların yetkin kişiler tarafından denetleniyor olması ve bu kurumlarda belli bir öğretim programının izleniyor olması, daha nitelikli öğrenme çıktılarının alınabilmesi açısından son

MEB'e Bağlı Özenen Müzik Eğitimi Kurumlarında Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Güdülenme Düzeyinin Belirlenmesi

derece önem taşımaktadır. Aksoy (2023) da eğitimin diğer disiplinlerinde olduğu gibi müzik eğitiminde de niteliği artıracak temel unsurlardan birinin nitelikli denetim olduğunu belirtmiştir.

Müzik eğitimi içerik olarak ses eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi, müziksel devinim ve ritim eğitimi, koro eğitimi, müziksel işitme eğitimi ve çalgı eğitimi alanlarından oluşmaktadır (Uçan, 1997). Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin en önemli alt boyutlarından biridir. Günümüzde de özenen müzik eğitimi kurumlarının çatısı altında daha çok çalgı eğitimine yönelik derslerin verildiği görölmektedir.

Genel müzik eğitimi çalgı eğitimi bakımından genellikle yetersiz kalırken, mesleki müzik eğitiminde ve özenen müzik eğitiminde çalgı eğitiminin oldukça önemli bir yeri vardır. Ancak özenen çalgı eğitimi bazı yönleri ile mesleki çalgı eğitiminden ayrılmaktadır. Gençel Ataman ve Güler'e göre (2020) özenen çalgı eğitiminde yaş sınırlamasının olmaması, çalgı öğrenmenin sosyal etkinlik, eğlence ve kişisel tatmin olarak gerçekleşmesi ve erişilmesi planlanan hedef ve beceri düzeyleri bakımından daha esnek ve kişiye özel olması, özenen çalgı eğitimini mesleki çalgı eğitiminden ayıran en önemli özelliklerdir.

Çalgı eğitimi sürecinin başarılı olmasında en belirleyici olan faktörlerden biri öğrencilerin kendi yaptığı bireysel çalışmalarınıdır. Öğretmen olmadan, belli disiplinler altında yapılan bireysel çalışmalar beceri gelişimi açısından son derece önemlidir. Çalgı eğitimi sürecinde öğrencilerin derslere düzenli olarak katılması, öğretmenin verdiği ödevleri bir sonraki derse kadar çalışıp becerilerini geliştirmesi beklenmektedir. Sorumluluk sahibi ve disiplinli olmayı, karşılaşılan güçlükler karşısında sabırla, pes etmeden çalışmayı gerektiren ve uzun bir süreç olan çalgı eğitiminde güdülenme kavramının oldukça önemli bir rolü olduğu düşünülmektedir.

Literatürde farklı açılardan çeşitli tanımları yapılan güdülenme kavramı, motivasyon kelimesi ile eş anlamlıdır. Güdü, "bir davranışı başlatan ve bu davranışın yön ve sürekliliğini belirleyen içsel (bireye ait) bir güç" olarak tanımlanır. Bireyi davranışta bulunmaya iten güçtür (Aydın, 2004). Güdülenme ise, tüm davranışlarımızı etkileyen temel bir role sahip olmakla birlikte, özellikle öğrenme ve eğitim ile ilgili bir kavramdır (Fatima ve ark., 2018). "Eğitimcilerin hedefi, öğrencilerinin öğrenmesi ve başarısıdır. O halde öğrenme ve başarı düzeyini artırmayı hedefleyen her eğitimci öğrencilerinin motivasyonları ile de yakından ilgilenmek durumundadır" (Girgin, 2015).

Müzik eğitiminin önemli bir alt boyutu olan çalgı eğitimi sürecinde de öğretmenin öğrencisi ile olan ilişkisi yadsınamaz bir öneme sahiptir. Birebir yapılan çalgı derslerinde öğretmen, öğrencisinin gereksinimlerini çok iyi tespit etmeli, öğrencinin seviyesine uygun materyaller seçerek süreci yönetmeli ve bu yönde bir tutum ile derse karşı olan güdülenmeyi artırmalıdır.

Günel (1999), çalgı eğitimi ve güdülenme arasındaki ilişkiyi şu şekilde ifade etmiştir;

Çalgı eğitiminde, uygulama alanı için görsel algılamanın ince motor beceriye dönüşmesi ve bu sürecin hızlanması, ince motorların seri halde hareket edebilmesi ve hız kazanması, iki el koordinasyonunun istenen düzeye getirilmesi ve bunun benzeri birçok fiziksel yeterliliğin teori ve yaratma-yorumlama ile birlikte paralel bir gelişim gösterebilmesi için sistemli, disiplinli ve

sürekli çalışmak bir ön koşuldur. Böyle zor bir çalışma süreci ise ancak yoğun istek veya başka bir deyişle yüksek düzeyde bir güdülenme ile sağlanabilir.

Düzenli ve uzun soluklu çalışmalara ilişkin kazanımların sergilenmesine yönelik hedefler konulması, öğrencilerde farklı bir güdülenme durumunun oluşmasını sağlayabilir. Konser, dinleti vb. etkinliklerin süreç içerisinde planlanması, çalışılan ürünlerin sergilenmesine yönelik ortamların oluşturulması öğrencilerin güdülenme düzeyini yukarıda tutmaya yardımcı olabilir. Leung (2008) da güdülenmenin, “müzikte ürün ve yaratıcılık açısından en önemli koşullardan biri olarak kabul edildiğini” dile getirmiştir.

Öğrenme ile ilgili bir kavram olan güdülenme, eylemi başlatarak ve sürdürerek başarının ve verimin oluşmasının en önemli belirleyicisidir. Genellikle başarısız öğrencilerde güdülenme eksikliğinden söz edilebilir. Güdülenmiş öğrenci davranışları ile güdülenmemiş öğrenci davranışları arasında fark vardır. Yeterince güdülenmemiş öğrenciler; derslere düzenli olarak devam etmez, anlatılanları dikkatle dinleyemez, ilgileri dağınık olup, karşılaşılan güçlüklerle mücadele etme yerine geri çekilme davranışı gösterir. Yeterince güdülenmiş öğrencilerde ise, derse ilgi duyma, derse hazırlanarak gelme, davranış için çaba göstermeye ve gerekli zamanı ayırmaya isteklilik, güçlüklerden yılmama, vazgeçmeme, ısrarlı ve kararlı olma gibi davranışlar gözlenir. (Dilekmen ve Ada, 2005)

Bu düşüncelere paralel olarak özengen müzik eğitimi sürecindeki çalgı eğitiminde de öğrencilerin; derslere düzenli devam etmesi, dersi dikkatle dinlemesi, öğretmen tarafından verilen ödevlere yeterli zamanı ayırarak çalgı çalışması ve derse hazır gelmesi, öğrenmesi güç bir durumla karşılaştığında çabucak pes etmemesi, kararlılıkla ve sabırla çalışması, öğrenme ve gelişim sürecinin sağlıklı bir şekilde devam etmesi açısından son derece önemlidir.

Bu araştırmada da MEB'e bağlı özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin belirlenmesi amacıyla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- 1- Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin genel güdülenme düzeyi nedir?
- 2- Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyi cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 3- Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyi yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 4- Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyi eğitimi alınan çalgı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.1. Araştırmanın Amacı

Müzik, zamana bağlı bir sanat dalıdır ve çalgı eğitimi uzun bir süreçtir. Çalgı eğitiminde başarı için önemli ve gerekli olan olumlu alışkanlıklarda, güdülenme kavramının önemli bir rolü olduğu düşünülmektedir. Bu genel düşünce ışığında araştırmada, özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan

MEB'e Bağlı Özenen Müzik Eğitimi Kurumlarında Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin GÜdülenme Düzeyinin Belirlenmesi
öğrencilerin yaş, cinsiyet ve eğitimi alınan çalgı değişkenlerine göre güdülenme düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Çalgı eğitimi, fedakarlıklar gerektiren ve bireysel çalgı çalışmalarının çok önemli olduğu bir süreçtir. Güdülenmenin başarıda oldukça önemli bir yeri olduğundan, yoğun okul ve iş yaşantılarının yanı sıra çalgı eğitimini özenen müzik eğitimi kurumlarında sürdüren öğrencilerin güdülenme düzeyinin belirlenmesinin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Özellikle küçük yaş grubu öğrencilerin otokontrolünün daha zayıf olduğu ve güdülenmeye diğer yaş gruplarına kıyasla daha fazla ihtiyaç duyduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bu yaş grubunun da güdülenme düzeyinin tespit edilmesi önem taşımaktadır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin tamamı MEB özel öğretim kurumları genel müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren özenen müzik eğitimi kurumlarında eğitim almaktadır. Aksoy (2023); özel müzik kursları için nitelikli denetimin, eğitimin niteliğini artıracak temel unsurlardan biri olduğunu belirtmiş ve gayri resmi kursların denetim mekanizmasının içine alınması için yetkili kurumlar tarafından daha fazla gayret gösterilmesi gerektiğini önermiştir.

İlgili literatür tarandığında; mesleki müzik eğitime ve çalgı eğitime yönelik güdülenme ölçeklerinin geliştirildiği ve yoğun olarak uygulandığı görülmüştür. Özenen müzik eğitimi alanında güdülenme ölçeklerinin uygulandığı çalışma sayısı ise oldukça sınırlıdır. Çalışma, özenen müzik eğitimi alanı ile ilgilenen öğrencilere, velilere ve eğitimcilere bir kaynak niteliği taşıması açısından da önemlidir.

2. YÖNTEM

Araştırmada nicel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nicel araştırmalarda anahtar kavram niceliktir ve niceliği açıklamak için sayılar kullanılır (Punch, 2020). Araştırma, nicel araştırmalarda sıklıkla kullanılan tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. "Tarama, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan araştırma modelidir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır; onları herhangi bir değiştirme ve etkileme çabası gösterilmez" (Karasar, 2016).

Araştırmada veri toplama aracı olarak "Özenen Çalgı Eğitime Yönelik Güdülenme Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, Gençel Ataman ve Güler (2020) tarafından 5'li likert tipinde geliştirilmiştir. Başlangıçta 47 maddeden oluşan ölçekte geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış ve ölçek 25 maddelik son şeklini almıştır. 25 maddeden oluşan ölçekteki faktörler; "mutluluk, isteksizlik, zorluk yaşama, sosyal çevreyle etkileşim ve ilgi" olarak 5 faktör altında toplanmıştır ancak ölçek tek boyutlu olarak da kullanılabilir (Gençel Ataman ve Güler, 2020).

Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır. Elde edilen verilere normallik testi uygulanmış ve bu test sonucunda

Beyza Karaca, Önder MUSTUL

verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle verilerin analizinde non-parametrik testlerden Kruskal Wallis-H ve Mann Whitney-U testleri kullanılmıştır. Ölçeğin CronBach-Alpha değeri 0.73 olarak bulunmuş ve güvenilir olduğu saptanmıştır.

Araştırmanın evreni Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerdir. Araştırmanın örneklem grubunu ise Konya’nın Meram ve Selçuklu ilçelerinde Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı 3 özengen müzik eğitimi kurumunda (T.C. MEB Özel Öner Mustul Sanat Merkezi, MEB Özel Kıyanus Bale ve Müzik Okulu, MEB Özel Barış Sanat Merkezi) çalgı eğitimi alan 189 öğrenci oluşturmaktadır.

2.1. Araştırmanın Etik İzinleri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 21/05/2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2021/328

3. BULGULAR

Tablo 1

Öğrencilerin Güdülenme Düzeyinin Puan Ortalamaları

n	Ort.	Sd
189	4,30	0,42

Tablo 1’e bakıldığında öğrencilerin güdülenme düzeyinin 4,30 ortalama ile iyi düzeyde olduğu görülmektedir. Özengen müzik eğitimi kurumlarında genel ve mesleki müzik eğitimi kurumlarına kıyasla, öğrencilerin çoğunlukla hobi amaçlı ve kendi istekleri doğrultusunda çalgı eğitimi almalarının, elde edilen bu verinin gerekçelerinden olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 2

Öğrencilerin Güdülenme Düzeyinin Cinsiyet Değişkenine Göre Mann- Whitney U Testi Sonuç Dağılımı

	n	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	p
Kız	133	96,19	12793,50		
Erkek	56	92,17	5161,50		
Toplam				3565,500	0,644

$p < 0,05$

MEB'e Bağlı Özenen Müzik Eğitimi Kurumlarında Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin GÜdülenme Düzeyinin Belirlenmesi

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin güdülenme düzeyinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark oluşturmadığı görülmektedir ($p= 0,64$). Elde edilen bu veriler doğrultusunda öğrencilerin güdülenme düzeyinin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Elde edilen bu veriye göre cinsiyet değişkeninin, öğrencinin söz konusu çalgıya karşı fiziksel ve işitsel yeterliliğinin ve o çalgıya yönelik öğrenme isteğinin önüne geçmediği düşünülebilir. Çalışma grubu öğrencilerinin MEB'e bağlı özenen müzik eğitimi kurumlarında görev yapan uzman kişilerce fiziksel ve işitsel özelliklerine uygun çalgı türüne yönlendirilmesi ve kendi fiziksel özelliklerine uygun çalgı boyutunun belirlenmesinin, cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılık çıkmamasının nedenlerinden olabileceği düşünölmektedir. Ayrıca öğrencilerin kendi fiziksel ve işitsel özelliklerine uygun çalgılara yönlendirilmesinin, güdülenme ve hevesi olumlu yönde etkilediği de düşünölebilir.

Tablo 3

Öğrencilerin GÜdülenme Düzeyinin Yaş Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuç Dağılımı

	n	Sıra Ort.	χ^2	p
5-7 Yaş	25	113,64		
8-10 Yaş	48	101,10		
11-13 Yaş	43	82,51		
14-16 Yaş	44	89,49		
17-19 Yaş	10	94,70		
20 ve üzeri	19	96,24		
Toplam	189		6,208	0,286

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin güdülenme düzeyinin yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark oluşturmadığı görülmektedir ($p=0,29$). Öğrencilerin, yaşları farketmeksizin çoğunlukla kendi istekleri ile bu eğitimi aldığı ve sevdiği, ilgi duyduğu çalgılarla eğitim sürecine devam etmelerinden dolayı, yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık çıkmadığı düşünölmektedir.

Tablo 4

Öğrencilerin GÜdülenme Düzeyinin Eğitimi Alınan Çalgı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuç Dağılımı

	n	Sıra Ort.	χ^2	p
Piyano	101	98,72		
Keman	34	117,10		
Gitar	35	59,79		
Flüt	3	153,17		

	n	Sıra Ort.	χ^2	p
Şan	1	53,00		
Bağlama	4	116,75		
Bateri	3	45,33		
Çello	2	57,75		
Ud	1	73,50		
Klarnet	5	121,10		
Toplam	189		29,878	0,00

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin güdülenme düzeyinin eğitimi alınan çalgı türüne göre genel anlamda anlamlı bir farklılık gösterdiği Kruskal Wallis-H testi ile tespit edilmiştir ($p=0,00$). Hangi gruplar arasında anlamlı bir fark olduğunu belirlemek için ise gruplara Mann Whitney-U testi uygulanmıştır. Buna göre; piyano dersi alan öğrencilerin gitar dersi alan öğrencilere göre ($p=0,00$), keman dersi alan öğrencilerin gitar dersi alan öğrencilere göre ($p=0,00$), keman dersi alan öğrencilerin bateri dersi alan öğrencilere göre ($p=0,022$), bateri dersi alan öğrencilerin klarnet dersi alan öğrencilere göre ($p=0,025$), flüt dersi alan öğrencilerin gitar dersi alan öğrencilere göre ($p=0,013$), bağlama dersi alan öğrencilerin gitar dersi alan öğrencilere göre ($p=0,049$), klarnet dersi alan öğrencilerin gitar dersi alan öğrencilere göre ($p=0,016$), bağlama dersi alan öğrencilerin bateri dersi alan öğrencilere göre ($p=0,034$) güdülenme düzeyi daha yüksek çıkmıştır.

Özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin gerek telli ya da nefesli çalgılar için fiziksel olarak uygun olmaması, gerekse müziksel duyumunun gelişmesi için uzman kişilerce akort problemi olmayan ve bedensel kurulumu daha rahat olan piyano çalgısına yönlendirildiği bilinmektedir. Piyano öğrencilerinin sayıca çoğunlukta olmasının bu durumdan kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin genel olarak iyi düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bireylerin özengen müzik eğitimi kurumlarına çoğunlukla kendi istekleri doğrultusunda ve hobi edinmek amaçlı başvurduğu, bu nedenle içsel güdülenmelerinin yüksek olduğu düşünülmektedir. Bu bulgu, Bilen (2020)'in özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin müzikal motivasyon düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelediği çalışmasının bulguları ile örtüşmektedir. Kaya (2023)'nin çalışmasında da özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Özengen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum Eser ve arkadaşları (2021)'nin çalışmasında elde ettiği veriler ile örtüşmemektedir. Bu çalışmada, özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin müziğe ilgi düzeylerinde kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık olduğu

MEB'e Bağlı Özenen Müzik Eğitimi Kurumlarında Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin GÜdülenme Düzeyinin Belirlenmesi

tespit edilmiştir. Kaya (2023), özenen çalgı eğitimi alan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre mutluluk, zorluk yaşama ve ilgi faktör düzeylerinde anlamlı bir farkın olmadığını; isteksizlik ve sosyal çevreyle etkileşim faktör düzeylerinde ise anlamlı farklılığın olduğunu tespit etmiştir. İsteksizlik faktörü düzeyinde erkeklerin lehine anlamlı farkın oluştuğu, sosyal çevreyle etkileşim faktöründe ise kadınların lehine anlamlı farklılığın oluştuğu görölmektedir. Bilen (2020), özenen müzik eğitimi alan öğrencilerin müzikal motivasyon düzeylerini incelediği çalışmasında, cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir.

Özenen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Kaya (2023)'nin çalışma grubunda yaş düzeylerinde farklılık olduğu görölmektedir. Bu çalışmaya 15 yaş altı öğrenciler dahil edilmemiştir. Çalışmada, 33 yaş ve üstü öğrencilerin özenen çalgı eğitimine yönelik güdülenme düzeylerinin ilgi boyutunda diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bilen (2020), özenen müzik eğitimi alan öğrencilerin müzikal motivasyon düzeylerini incelediği çalışmasında, yaş değişkenine göre çeşitli gruplar anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir.

Özenen müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinin eğitimi alınan çalgı türü değişkenine göre çeşitli gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kaya (2023), özenen çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeyinde eğitimi alınan çalgı türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir.

Çalışkan'ın (2008) çalışma grubu yaş olarak farklılık göstermekte ve mesleki müzik eğitimi kurumunda yapılan bir çalışma olması yönüyle bu çalışmadan ayrılmaktadır. Ancak her iki çalışma grubundaki öğrencilerin de çalgı eğitimi alıyor olmasının ortak bir durum olduğu göz önüne alındığında, Çalışkan'ın (2008) bulgularının yaş, cinsiyet ve bireysel çalgı türüne göre anlamlı farklılık gösterdiği ve bu çalışmanın sonuçları ile hem örtüşen hem de örtüşmeyen yanları olduğu görölmektedir.

Araştırma, "Özenen Çalgı Eğitimine Yönelik Güdülenme Ölçeği"nden elde edilen veriler ile sınırlıdır. Alana özgü yeni ölçeklerin geliştirilmesi, ölçek çeşitliliğın artırılması önerilmektedir. Araştırma, Konya ilindeki 3 özenen müzik eğitimi kurumu ile sınırlıdır. Benzer araştırmaların daha farklı ve daha geniş coğrafyalarda yapılmasının da alana katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, Y. (2023). Özel müzik kurslarının denetlenme durumlarının incelenmesi. *Milli Eğitim*, 52 (238) 1385-1412. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1131401>
- Aydın, O. (2004). *Güdüler ve Duygular. Davranış Bilimlerine Giriş* (3. Baskı). Anadolu Üniversitesi.
- Bilen, H. (2020). *Özenen (amatör) müzik eğitimi alan öğrencilerin müzikal motivasyon düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 642853) [Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Çalışkan, T. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitiminde güdülenme düzeyleri ve başarı durumları arasındaki ilişki* (Tez No. 231821) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Dilekmen, M., & Ada, Ş. (2005). Öğrenmede güdülenme. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* 11. 113-123. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunikkefd/issue/2772/37080>
- Eser, B., Kaleli, Y.S., & Güçlü, O. (2021). Özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin müziğe yönelik ilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İdil*, 82, 951-962. <https://doi.org/10.7816/idil-10-82-08>
- Fatima, S., Sharif, H., & Zimet, G. (2018). Personal and social resources interplay synergistically to enhance academic motivation. *International Journal of Educational Psychology*, 7(2), 196-226. <http://dx.doi.org/10.17583/ijep.2018.3017>
- Gençel Ataman, Ö., & Güler, İ. (2020). Özengen çalgı eğitimine yönelik güdülenme ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 26(Müzik Özel Sayısı), 294-305. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.650270>
- Girgin, D. (2015). Bireysel çalgı dersi motivasyon ölçeği: Geçerlik Güvenirlik Analizi. *K.Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi* 23, 4, 1723-1736. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/209803>
- Günel, F. (1999). *Piyano eğitiminde motivasyon değerlendirme ölçeği oluşturma* (Tez No. 85813) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi. (31. Baskı)*. Nobel Yayın Dağıtım
- Kaya, A. (2023). Özengen çalgı eğitimi alan öğrencilerin güdülenme düzeylerinin incelenmesi (Konya İli Örneği). *Eğitim Yayınevi. Güzel Sanatlar Alanında Uluslararası Araştırmalar VII*. 45-61.
- Leung, B. W. (2008). Factors affecting the motivation of Hong Kong primary school students in composing music. *International Journal of Music Education*, 26 (1), 47-62. <https://doi.org/10.1177/0255761407085649>
- Punch, K.F. (2020). *Sosyal araştırmalara giriş*. Nicel ve Nitel Yaklaşımlar. Siyasal Kitabevi.
- Uçan, A. (1993). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi* (2. Baskı). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar–ilkeler–yaklaşımlar ve Türkiye’de Cumhuriyet’in ilk altmış yılındaki durum*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

There is an increasing interest in music and music education. It is seen that because of this interest, music education is becoming more common, and music education establishments are increasing in number. Music education, is a discipline that aims to help individuals improve and become competent. Music education is divided into three categories: general music education, vocational music education, and amateur music education. General music education is mandatory for each individual and aims to

provide basic musical knowledge. Vocational music education is a branch that teaches music to individuals who want to pursue music as a profession. Amateur music education is the music education that can be taught for individuals of any age who want to maintain music as a hobby. Amateur music education supports general music education and prepares for vocational music education. With this aspect, it serves as a bridge between two types of music education (Uan, 1997).

While general music education generally lacks sufficiency in instrument education, instrument education has significant importance in vocational music education and amateur music education. One of the most determinant factors in the instrument education process is the individual practice the student does on their own. Before becoming a teacher, individual works conducted under certain disciplines carry utmost importance. During the instrument education process, students are expected to attend classes regularly, study the homework given by the teacher until the next lesson, and improve their skills. In instrument education, which is a long process that requires being responsible and disciplined as well as working with patience and without giving up, it is thought that the motivation concept has a quite important role.

In this research, answers are sought to the following questions in order to establish the motivation levels of students taking instrument education in amateur music education establishments affiliated with the Ministry of Education (MEB).

- 1- What is the general motivation grade of students taking instrument education in amateur music education establishments?
- 2- Does the motivation level of students taking instrument education in amateur music education establishments show a significant difference in accordance with the gender variant?
- 3- Does the motivation level of students taking instrument education in amateur music education establishments show a significant difference in accordance with the age variant?
- 4- Does the motivation level of students taking instrument education in amateur music education establishments show a significant difference in accordance with the instrument-educated variant?

2. Method

In the research, quantitative research method has been used. The research is a descriptive research that is frequently used in quantitative researches. In the research, "Motivation Scale Towards Amateur Instrument Education" has been used as the data gathering tool. The scale has been developed by Gençel Ataman and Güler (2020) in 5-point Likert type. The SPSS package program has been used in the analysis of the data. Normality test has been applied to the gathered data, and according to this test result, it has been determined that the data hasn't dispersed equally. Therefore, Kruskal Wallis-H and Mann Whitney-U tests, which are non-parametric tests, have been used in the analysis of the data. The CronBach-Alpha value of the scale has been found to be 0.73 and detected to be safe.

The universe of the research consists of the students taking instrument education classes in amateur music education establishments affiliated with the Ministry of Education in Turkey. The sample group of the research consists of 189 students taking instrument education in 3 amateur music education establishments affiliated with the Ministry of Education (T.R. Ministry of Education Private Öner Mustul Art Center, Ministry of Education Private Kıyanus Ballet and Music School, Ministry of Education Private Barış Art Center) in Meram and Selçuklu districts of Konya.

3. Findings, Discussion and Results

It has been detected that the general motivation level of the students are on a good level, with a 4.30 average. This finding matches the findings of Bilen's (2020) study, which examines students' musical motivation levels in certain aspects. In Kaya's (2023) study too, it was determined that the motivation level of students who received instrument training in amateur music education establishments was high.

It is seen that the students' motivation level does not make a statistically significant difference according to gender ($p = 0.64$) and age ($p = 0.29$) variables.

It was determined by the Kruskal Wallis-H test that the students' motivation level generally showed a significant difference depending on the type of instrument they were trained in ($p = 0.00$). Mann Whitney-U test was applied to the groups to determine which groups there was a significant difference. According to this, students taking piano lessons more than students taking guitar lessons ($p = 0.00$), students taking violin lessons more than students taking guitar lessons ($p = 0.00$), students taking violin lessons more than students taking drum lessons ($p = 0.022$), students taking clarinet lessons ($p = 0.025$), students taking flute lessons more than students taking guitar lessons ($p = 0.013$), students taking baglama lessons compared to students taking guitar lessons ($p = 0.049$), students taking clarinet lessons more than students taking guitar lessons ($p = 0.049$), students taking clarinet lessons more than students taking guitar lessons ($p = 0.013$). The motivation level of the students who took baglama lessons was higher than that of the students who took drum lessons ($p = 0.034$).

It is thought that the fact that students mostly receive instrument training for hobby purposes and in line with their own wishes in amateur music education establishments, compared to general and vocational music education institutions, may be one of the reasons for the higher motivation level of the students.

Özenen Çalgı Eğitimine Yönelik GÜdülenme Ölçeği

ÖLÇEK MADDELERİ	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1 Çalgı çalmayı öğrenmek boşa zaman harcamaktır.					
2 Çalgı çalmayı mecbur olduğum için öğreniyorum.					
3 Çalgı çalmayı öğrenmek sıkıcıdır.					
4 Ailem zorlamasa çalgı çalmayı öğrenmek istemezdim.					
5 Çalgıma çalışmamak için bahaneler uydururum.					
6 Çalgımla ilgili ödevlerimin bana ne yarar sağlayacağını bilmiyorum.					
7 Çalgı dersinde yeni şeyler öğrenmek beni mutlu eder.					
8 Çalgımda başarılı olunca kendimi mutlu hissederim.					
9 Çalgı dersinden çıkınca derste öğrendiklerimi hemen çalışmak isterim.					
10 Çalgım ile ilgili müzikleri internette bulmak ve dinlemek ilgimi çeker.					
11 Çalgı derslerinde kullanılan materyalleri (nota, eser, parça, türkü vb.) anlamakta zorlanırım.					
12 Öğretmenimin verdiği ödevleri çalabilmek kendime olan güvenimi artırır.					
13 Çalgı derslerindeki uygulamaları (eser, etüd vb.) tamamladığımda başarılı olduğumu hissederim.					
14 Çalgı derslerinde kullanılan notaların kolay okunabilir olması dikkatimi artırır.					
15 Çalgım ile ilgili sanatçıları her zaman takip ederim.					
16 Düzeyimin üzerindeki parçalarla uğraşmak istemem.					
17 Çalgı çalabilmenin beni diğer insanlardan farklı kılan bir özellik olduğunu düşünüyorum.					
18 Çalgı çalan arkadaşlarımdan hangi parçaları çaldıklarını merak ederim.					
19 Ailem çalgı çalmam konusunda beni destekler.					
20 Çalgı derslerindeki alıştıırma ve uygulamalar zordur.					
21 Çalgı öğrenmeye ayırdığım zamanı başka bir uğraşla geçirmek isterdim.					
22 Ailem çalgı çaldığım için benimle gurur duyuyor.					
23 Çalgı çalma konusunda başarılı olduğum için her çalgıyı öğrenebilirim.					
24 İlk defa çalacağım bir parçayı öğrenirken yaşadığım zorluk çalgı çalma isteğimi azaltır.					
25 Çalgı çalmayı öğrenmek tahminimden daha zor olduğuna için öğrenemeyeceğim hissine kapılırım.					

Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 21/05/2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2021/328

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı

1. yazar katkı oranı : %70

2. yazar katkı oranı : %30

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.